

OGŁĘDOWAĆ (66) *vb impf*

Oba o oraz a jasne.

inf oględować (15). ◇ *praes 1 sg* oględuię (7) [*w tym: -e (1)*]. ◇ *2 sg* oględujesz (2). ◇ *3 sg* oględuje (6). ◇ *1 pl* oględujemy (1). ◇ *praet 1 sg m* oględowałem (1). ◇ *3 sg m* oględował (5). *f* oględowała (3). *n* oględowało (1). ◇ *1 pl m pers -smy* oględowali (1). ◇ *3 pl m pers* oględowali (4). ◇ *fut 3 pl m pers* będą oględować (3). ◇ *imp 2 sg* oględuj (1). ◇ *3 pl* niech oględują (1). ◇ *con 2 pl m pers* oględowalibyście (1). ◇ *3 pl m pers by* oględowali (2). *subst by* oględowały (1). ◇ *part praes act* oględując (11).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Oglądać, obserwować, przypatrywać się; contemplari Mącz, Calep; lustrare Mącz, Modrz; conspicere Mącz, JanStat; circumspicere, videre Vulg, Cn; perlustrare Mącz, Cn; inspicere Modrz, Cn; cernere, collustrare Mącz; cognoscere, spectare Modrz; contueri, obtueri Calep; considerare, intendere JanStat (65)* : Patrząc ná onę wydworę/ Vźrzála też y máłzkárę. Y wźiawźy oględowála *BierEz I; OpecŻyw [155]; RejFig Cc6; Cerno, [...] Widzę oględuyę [!]. Mącz 48c, 200c, d, 259b, 405c; RejZwierc 169v; Calep 251a, 255a, [719]b.*

*oględować kogo, co (32): BierEz G3v; OpecŻyw 156, 164v; zaištefcy wy przizłki oględowátz nýeobronnoftz zýemye HistJóz C2; FalZioł V [1], [2]; LibLeg 11/62, 174v; RejPs 72; LibMal 1545/94, 1547/124v; RejWiz 139v; Leop Iob 39/8, Act 17/23; RejZwierc 27v; BibRadz 2.Esdr 2 arg; Ale oni będąc vporni á zállepieni/ włtąpili ná gorę lud oględować nieprzyacielŃki *BielKron 40v, 228, 318, 339, 409v, 466v; Mącz 200b, 405a; Też był obyczay/ iż gdy káplán oględował iuż onego oczyŃczonego/ [...] thedy on nieborak oczyŃczonego przynoŃł mu ná ofiárę dwa wroblá żywe RejPos 214v, 67v; RejZwierc 53, [238]; WujJud 147v; Y przepráwiłem Ńię w nocy przez potok/ á oględowałem mury BudBib 2.Esdr 2/15; ModrzBaz 31; Młynarz ma bydź grobley pilen y vpuŃty/ y ma to zówże oględować ná káždy dzień GostGosp 60.**

Szeregi: »oględować i pojrzeć« (1): A oni oględowali y poyrzeli na mię/ rozdzielili Ńobie odzienia moie TarDuch A3v.

*»oględować i przypatrować się« (1): MA to bydź obwárowano: áby którzy ná łádzie Ńiedzą pilnie oględowáli y przypátrowáli Ńie [*intendere et considerare JanStat 438*] óŃobie/ która czyni iáki zapis SarnStat 758.*

Przen (3) :

oględować co (2): O duŃfo milá/ niezamykáy daléy twégo Ńertza/ ale patrzátz na krzyż Ńwiéty oględuy vpominki iego niewymownéy miłócy OpecŻyw 141v. Cf Zwrot.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Iuż téz podz ij ty í nimi do Eijptu oględuiátz iako ijm ta dróga ciéŃłká OpecŻyw 28v.

*Zwrot: »oblicze [czyje] oględować« (1): [KŃięgi Pisma Św.] Zwierzćiadłem łá/ w ktorým oblicze Boże oględuiemy y widziemy BibRadz *3v.*

*Szereg: »oględować i widzieć« (1): BibRadz *3v cf Zwrot.*

a. *Czytać, odczytywać [co] (3) : abifćzie wéŃpolek Ńnym dobrze Ńię dowiadiwały y pythaly y ogladowalibifćzie thi Regeltri, Bialohrodzkie, yle czeladzy thv prziwiedziono LibLeg 10/59; BielKron 234v; BielSpr 38.*

b. *Dokonywać urzędowych oględzin [w tym: co (12)] (13)* : nałchi będą pylnie te polia oględowacz o ktore miedzi ymy roznycza bedzie *LibLeg* 11/26v, 10/70v; *UstPraw* E2; *Mącz* 200c; Aptéki Doktorowie lékárscy káždého roku oględowác máią. *SarnStat* 273, 261, 616.

oględowác co, ze zdaniem przydawkowym orzekajícím (2): *ModrzBaz* 34; Przyśiężnicy co cztery Niedziele máią chodźić po wśi/ oględuiąc kominy/ ieśliże ie Kmiotkowie rządnie opátruią/ dla ogniá. *GostGosp* 24.

W połączeniu szeregowym (1): ołoby ná to obráne/ áby obieždzáły/ oględowáły/ y śpifowáły máiętności á dochody wśytkich *ModrzBaz* 120.

Zwrot: »oczyma swemi oględowác« (1): ktorziby byli ná to obráni/ áby ieždźili do káždého máiętności/ oczymá śwemi wśytko oględowáli [*suis oculis omnia lustrarent*] *ModrzBaz* 120v.

Szeregi: »dowiadowác się i oględowác« (1): A czo nam v.k.m. rofkazacz [!] abismi sye pylnie dowydowaly a ogliadaly ti polia gdziebi na potim v k m. myal skonczicz granycze s Czefárzem ye⁸⁰ M. Thur. gdzieśmi sye pylnie tego dowydowaly y oględowaly. *LibLeg* 11/78.

»oględowác i widzieć« (1): Ian fam wnet przerzeczonéy rány máłce zádánéy/ przez łufzné świátki ktorzy ránę widźieli y oględowáli [*vidisse vel conspexisse JanStat* 589]/ chćiał dowieść *SarnStat* 505.

2. *Doglądać [czego (funkcja supinum = do oglądania)] (1)* : zá iego czáfu był przyiechał Kárdynał z Rzymá oględowác śpráwy duchowney. *BielKron* 325v.

Synonim: **1.** *przypatrowác się.*

Formacje współrdzenne cf GŁĘDAĆ.

Cf **OGŁĘDOWAN, OGŁĘDOWANIE**